

Titel: Åmanden i Odense

Tema: Podcast
Fag: Dansk
Målgruppe: 5.-7. klasse
Podcast: Åmanden i Odense, DR



Denne pædagogiske vejledning til podcastudsendelsen, *Åmanden i Odense*, er målrettet dig som dansklærer på mellemtrinnet. Vejledningen giver forslag til, hvordan du kan skabe gode rammer for en lytteoplevelse, der samtidig giver eleverne viden om sagnvæsner.

Podcastudsendelsen er et godt springbræt for efterfølgende at læse romanen, "Felix og Åmanden" af Kenneth Bøgh Andersen.

Kort om podcasten

Interesserer dine elever sig for sagnvæsner og monstre? Og er de nysgerrige på at vide mere om andre sagnvæsner end lige vampyrer, nisser eller orker fra Ringenes Herre? For bare lidt mere end 100 år siden troede mange mennesker på sagnvæsener, altså overnaturlige væsner. Folketroen levede side om side med kristendommen og mennesker troede på, at fx åmanden levede i dybe søer og åer, hvor han havde magt over vandets livgivende og mørke kræfter.

I fem episoder inviterer Karen Straarup og Sandra Mia Susgård lytterne med ud på en køretur i Danmark. Her besøger de steder og dem, der stadig fortæller sagnene, for at blive klogere på, om der bor overnaturlige væsner i Danmark.

I episode 3 er vi ved Odense Å, hvor sagnet siger, at Åmanden bor. Sagnet fortæller, at Åmanden hvert år kræver et offer - et menneskeliv. Alligevel aflægger Sandra Mia åen et natligt besøg. I udsendelsen medvirker Casper Vang, Ann Louise Stejner, Erik Dybdal Møller.

Podcasten er en historiefortællende podcast, og den blander forskellige auditive virkemidler, der fremstiller udsendelsen som faktion med greb i true crime lavet som doku-drama. Sandra Mia og Karen er på en helt særlig mission - de vil vække Åmanden til live. Om det lykkedes dem eller ej, må eleverne undersøge i podcasten.

Ideer til undervisningen

Klassen skal lytte fælles og parvis til podcastudsendelsen. Løbende er der fælles drøftelser om lyd og indhold. Eleverne udvikler løbende en fælles væg i klassen, hvor de skriver vigtige informationer om podcasten og især sagnvæsenet, Åmanden - også kaldet Nøkken.

Føl! Lyt! På plads i din indre biograf:

Minut: 00:00-01:25 (markeret som kapitel i udsendelsen)

Den første lytning skal være oplevelsesorienteret. Eleverne lytter - gerne flere gange - og noterer på Post-It, hvad de oplever i første lydklip. De skal beskrive stemningen i lydklippet ved at bruge tillægsord.

Skærp din lyttesans:

Minut: 01:25-03:30 (markeret som kapitel i udsendelsen)

Den anden lytning skal være fokuseret. Eleverne lytter - gerne flere gange - og noterer på Post-It, hvilke lyde de oplever i klippet. De kan skrive om clean-sound, baggrundsmusik, effektlyde, symbolske lyde og stemmer. Er det første gang, at eleverne arbejder med dette, så introducerer det fagbegreberne for eleverne.

Clean-sound: rummets naturlige lyde. Clean-sounds er også en lydkulisse, der er med til at skabe rummet uden nødvendigvis at have en direkte indvirkning på handlingen, men de kan skabe kraftige indre billeder hos lytteren.

Musik: effektlyde og noget, som er tilføjet i redigeringen. Musik er den mest brugte effekt i podcast. Stemningsmusikken i podcasten understøtter en fornemmelse af, at vi bevæger os rundt i et tåget landskab.

Effektlyde: lyde som er redigeret ind i optagelsen. Effektlyde kan imitere, men også være optagelser af rigtige lyde. Effektlydenes formål er at skabe en særlig stemning hos lytteren.

Stemme/speak: speak er ofte forberedt tale. I podcasten indgår speak, hvor eleverne kan undersøge speakens brug af de fem talemomenter (artikulation, tempo/pause, styrke, toneleje, klang). Speaken er i podcasten tydelig artikuleret, der er løbende pauser og speaken er kendetegnet ved en klar og lys stemme.

Symbolske lyde: I podcasten bruges der flere gange symbolske lyde. Fx når Casper Vang beskriver Åmanden/Nøkken er der vandløb i baggrunden.

Stop op og beskriv Åmanden/Nøkken:

Intet minuttal

Eleverne genlytter første del af podcasten og beskriver Åmanden. De laver en indre og ydre karakteristik af sagnvæsnet fx fælles i klassen, hvor de sætter stikord op på en væg, som eleverne hele tiden kan orientere sig på.

Lad eleverne drøfte, om de allerede nu har en fornemmelse af, om podcasten er fiktion, fakta eller faktion, og lad eleverne begrunde deres svar.

Interview med Casper Vang:

Minut: 03:30-10:03 (markeret som kapitel i udsendelsen)

Den tredje lytning indeholder et interview. Sandra Mia og Karen interviewer Casper Vang, der ved meget om Åmanden. Eleverne lytter til interviewet og svarer på:

Hvem er Casper Vang?
Hvorfor er han interesseret i Åmanden?
Hvad ved han om sagnvæsnet, Åmanden?
Hvilke svære ord bruger han? Hvad betyder de?
Hvordan kan I høre, at det er et interview?

Svære ord i lydklippet kunne være: eftertænksom, stunden, flyde over sine bredder, omkomme, morads, respekt, klokkedyb, tragisk skikkelse, folketro, inspiration.

Hjælp til at finde Åmanden:

Minut: 10:30-17:20 (markeret som kapitel i udsendelsen)

I den fjerde lytning skal eleverne arbejde med lydklippet på to forskellige måder.

De skal notere, hvilke lydskift der sker (fx mellem clean-sounds og musik i baggrunden). I lydklippet veksles der mellem clean-sounds, når Sandra Mia og Karen taler sammen og musikken i baggrunden bliver tydelig, når de reflekterer over deres eget forhold til sagnvæsnet - frygter de Åmanden?

De skal indsamle informationer om, hvordan de kommer tættere på at finde Åmanden. De skriver en liste over (og bruger Ann's ideer), hvordan de måske finder sagnvæsnet. Listen kan skrives på væggen, hvor I også har lavet en karakteristik af Åmanden.

Hændelse med Åmanden:

Minut: 17:20 - 19:02 (markeret som kapitel i udsendelsen)

Den femte lytning er en beretning om Åmanden, der vansirer og slår et kærestepar ihjel. Eleverne skal lytte og forklare, hvordan især musik og speak adskiller sig fra alt andet, de har lyttet til indtil nu.

De justerer væggen i klasserummet med evt. nye informationer om Åmanden.

Udesidning:

Minut: 19:02-31:26 (markeret som kapitel i udsendelsen)

Sandra Mia beslutter sig for at lave udesidning ved Odense Å for at finde Åmanden. I lydklippet følger lytteren Sandra Mias forsøg på at vække Åmanden til live.

Eleverne skal prøve at gøre det samme:

- Medbringe en hårtot
- Sætte sig ved et vandløb, fx i Odense
- Henvende sig til Åmanden
- Sidde i mørke
- Nynne en melodi

Tilbage i klassen skal eleverne lytte til lydklippet igen og på kopiark 1 beskrive, hvad der sker i bilen hos Karen og ved åen hos Sandra Mia.

Overblik over podcasten:

Formålet med opgaven er, at eleverne får overblik over podcasten. Det kan være et godt afsæt for den næste opgave.

Hæng en tørresnor i klassen, hvorpå I hænger et skilt op for hver begivenhed/hændelse i podcasten. Du kan opfordre eleverne til at lave skilte, der viser:

- Stemningsbeskrivelser
- Hændelser med Åmanden
- Interview
- Journalisternes søgen efter Åmanden
- Journalisternes angst efter at møde Åmanden

Din afslutning:

Minut: 31:26-slut (markeret som kapitel i udsendelsen)

Den syvende lytning indeholder podcastens afslutning. Eleverne får fortalt, hvorvidt Sandra Mia møder Åmanden den nat.

Eleverne skal bruge afslutningen som inspiration til deres egen produktion af afslutningen på podcasten. Gruppevis producerer de afslutningen og beslutter, om Sandra Mia møder Åmanden eller ej den nat. I vejledningen kan du kopiere kopiark 2, som eleverne kan bruge som støtte i processen med at producere afslutningen.

En produktion

Eleverne skal producere deres egen afslutning på podcasten fx med podcast-udstyr fra

CFU. Udstyret kan lånes her: <https://ucl.mitcfu.dk/90040594>.

Krav til afslutningen:

- Eleverne forklarer, hvorvidt Sandra Mia møder Åmanden eller ej.
- De laver en speak.
- Eleverne bruger baggrundsmusikken - evt. lignende baggrundsmusik i klippet.
- Eleverne producerer lydeffekter med de genstande, de har til rådighed på skolen.
Så vær kreativ!

Eleverne afspiller deres afslutninger for hinanden og giver evt. respons ud fra ovenstående kriterier.

Du kan til denne del give eleverne kopiark 2, som kan støtte dem i deres arbejdsproces. Kopiark 2 er udviklet med inspiration fra arbejdsark i "Podcast i skolen" af Mikkel Aslak.

Supplerende materialer

Eleverne kan med fordel efterfølgende læse bogen, Felix og Åmanden.

Andersen, K. B. (2022): Felix og Åmanden, Gyldendal, kan lånes her på CFU:
<https://ucl.mitcfu.dk/62940107>

Som et supplement til romanlæsningen, kan du låne materialesættet, Monsterkrig. Materialet indeholder 7 spil, hvor eleverne dyster mod hinanden som monstre og sagnvæsner. Hvert sagnvæsen/monster har helt særligt egenskaber, som måske gør, at de kan overleve alle de andre væsner. Du kan booke materialesættet her:
<https://ucl.mitcfu.dk/90047844>

Andersen, H.C. (1845). Elverhøj kan lånes her på CFU som e-bog:
<https://ucl.mitcfu.dk/CFUEBOG1075587>

Kopiark 1

I bilen og ved åen

23:02

↑

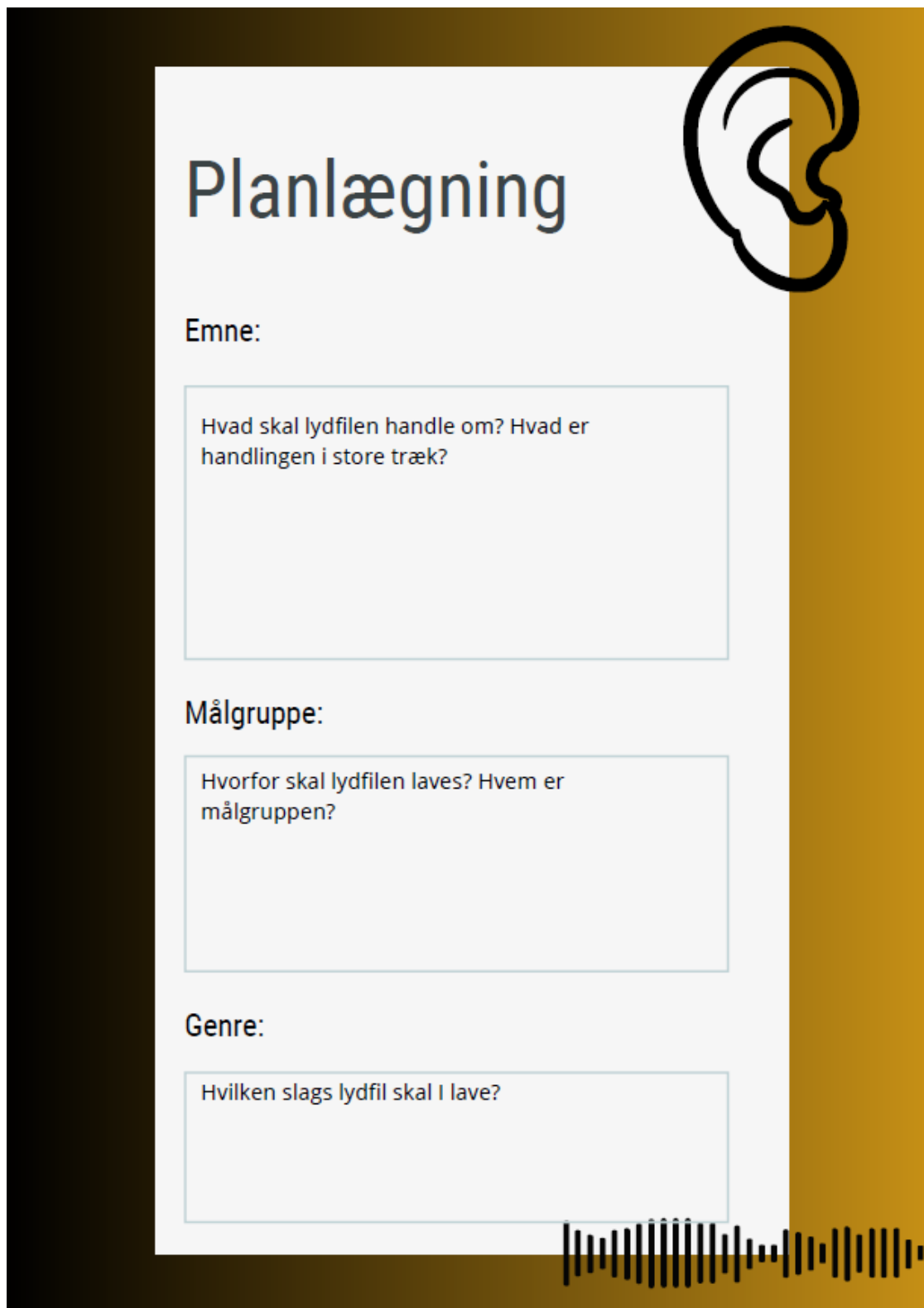
Hvad sker der i bilen hos Karen?

23:02

↑

Hvad sker der i bilen hos Sandra Mia?

Kopiark 2



Planlægning

Emne:

Hvad skal lydfilen handle om? Hvad er handlingen i store træk?

Målgruppe:

Hvorfor skal lydfilen laves? Hvem er målgruppen?

Genre:

Hvilken slags lydfil skal I lave?

Planlægning



Ansvarsfordeling:

Andre produktioner:

Tidsplan:

Opgave	Dato

